

Vertrouwen in het bestuur en oordeel over de raadscom- municatie

Herhalingsmeting 2005

Sociaal Geografisch Bureau
gemeente Dordrecht

drs. Angelique van der Lans
drs. Jan Schalk

oktober 2005

Colofon

Opdrachtgever	Gemeente Dordrecht, SBC en raadsgriffie
Tekst	Sociaal Geografisch Bureau
Drukwerk	Stadsdrukkerij
informatie	Gemeente Dordrecht Sociaal Geografisch Bureau (SGB) Postbus 8 3300 AA DORDRECHT telefoon: (078) 639 64 65 www.sociaalgeografischbureau.nl

Het overnemen van delen van de tekst is toegestaan onder voorwaarde van duidelijke bronvermelding

INHOUD

Samenvatting en conclusies	5
1 Inleiding en verantwoording	9
1.1 Doel- en probleemstelling van het onderzoek	9
1.2 Achtergrond	9
1.3 Uitvoering	10
1.4 Representativiteit	10
1.5 Inhoud van het rapport	10
2 Vertrouwen in het bestuur	11
2.1 Oordeel over de gemeente	11
2.2 Oordeel over het politiek proces van de Gemeente Dordrecht	11
2.3 Oordeel over de communicatie van de gemeente	12
2.4 Verschillen in oordeel tussen groepen	13
3 Raadscommunicatie “de burger in beeld”	15
3.1 Communicatie met de raad	15
3.2 Zichtbaarheid van de Raad	16
3.3 Meningspeiling door de raad	17
Bijlage 1 Vragenlijst	
Bijlage 2 Responsverdeling voor en na weging	
Bijlage 3 Kenmerken deelnemers aan het onderzoek	
Bijlage 4 Verschillen tussen groepen inwoners	

Samenvatting en conclusies

In 2004 is het vertrouwen in het bestuur en oordeel over de raadscommunicatie gemeten. Hierna volgt het verslag van de tweede meting, die in het najaar van 2005 plaatsvond. Het is de vraag of het vertrouwen toe- of afgenomen is.

Bouwen aan vertrouwen

In het actieplan "Bouwen aan vertrouwen" worden 14 acties (zie verderop in het rapport) benoemd waaraan gewerkt wordt en die mede tot doel hebben het vertrouwen van de burger in het gemeentebestuur te vergroten. Het gaat in grote lijnen om vier bouwstenen:

- een scherp politiek proces zal vertrouwen genereren;
- strategische communicatie is nodig om als bestuur te laten zien wie je bent en wat je wilt;
- participatie van inwoners is voorwaarde voor vertrouwen;
- een gedifferentieerde aanpak is nodig omdat verschillende burgers verschillende wensen en verwachtingen van de overheid hebben.

Op basis van de bouwstenen uit het actieplan "Bouwen aan vertrouwen" zijn indicatoren geformuleerd waarmee de ontwikkelingen over een jaar gevolgd kunnen worden. In vergelijking met 2004 zijn kleine veranderingen opgetreden (zie tabel 1). In 2005 verbeterde vooral de zichtbaarheid van burgemeester en wethouders en ook het aandeel inwoners dat merkt dat de gemeente haar best doet om duidelijk te maken wat ze wil met de stad nam toe van 62% naar 68%. Meest opvallend is de toename van het aandeel inwoners dat iets of veel merkt van de acties van de gemeente om de stad te verbeteren. Dit nam toe van 69% naar 77%.

Tabel 1 Indicatoren oordeel stadsbestuur

oordeel over de gemeente: tevredenheid en vertrouwen	2004	2005
% dat tevreden is over het stadsbestuur (rapportcijfer 6 of hoger)	75%	77%
% dat ontevreden is over het stadsbestuur	25%	23%
% dat volledig of redelijk vertrouwen heeft in de gemeente	62%	67%
% dat weinig tot geen vertrouwen heeft in de gemeente	24%	26%
bouwsteen 1: Een scherp politiek proces zal vertrouwen genereren		
% dat iets of veel merkt van de acties van de gemeente om de stad te verbeteren	69%	77%
% dat niets merkt van de acties van de gemeente om de stad te verbeteren	20%	16%
% dat min of meer of zeker vindt dat burgers voldoende betrokken worden bij het beleid van de gemeente	56%	54%
% dat niet vindt dat burgers voldoende betrokken worden bij het beleid van de gemeente	25%	22%
bouwsteen 2: Strategische communicatie is nodig om als gemeentebestuur te laten zien wie je bent en wat je wilt		
% dat de pagina Gemeentenieuws kent	81%	84%
% dat de informatie in Gemeentenieuws regelmatig of af en toe leest	72%	70%
% dat de website www.dordrecht.nl kent	65%	64%
% dat de website bekijkt	45%	38%
% dat weet dat de burgemeester en wethouders op bezoek gaan in de wijk	45%	51%
% dat weet dat men een afspraak met hen kan maken	47%	54%
% dat merkt dat de gemeente haar best doet om duidelijk te maken wat ze wil met de stad	62%	68%
bouwsteen 3 en 4: Participatie van inwoners is voorwaarde voor vertrouwen en een gedifferentieerde aanpak is nodig omdat verschillende burgers verschillende wensen en verwachtingen van de overheid hebben		
% dat zeker zou gaan stemmen	61%	62%
% dat lid is van één of meer verenigingen	59%	58%
% dat aan vrijwilligerswerk doet	26%	30%
% dat zich inzet voor wijk of buurt of stad	18%	17%
% dat zeker of misschien naar een gemeentelijke bijeenkomst zou gaan	72%	71%

De gemeente¹ krijgt nu van haar inwoners gemiddeld het vergelijkbare rapportcijfer 6,2 ten opzichte van 6,1 in 2004. 23% geeft een onvoldoende, ruim driekwart een voldoende (waarvan 32% een 6). Tweederde van de Dordtenaren heeft redelijk of volledig vertrouwen in de gemeente.

Bij de meerderheid van de inwoners is het vertrouwen in de gemeente in het afgelopen jaar gelijkgebleven. 10% geeft aan dat hun vertrouwen is toegenomen, bij 20% is het vertrouwen afgenomen. Het vertrouwen is toegenomen doordat de informatie aan en contacten met burgers verbeterd zijn, de binnenstad en eigen woonwijk verbeterd zijn, er meer activiteiten plaatsvinden en Dordrecht beter op de kaart wordt gezet. Degenen die aangeven dat hun vertrouwen is afgenomen noemen het Achterom, de pollers in de binnenstad, de funderingsproblematiek, het bouwen in het buitengebied voor de hogere inkomens en de ongelukkige verkeersdrempels.

Het vertrouwen kan worden vergroot door een scherp politiek proces en resultaten te boeken. Onder inwoners is ongeveer een kwart enthousiast over de resultaten van de gemeente en de manier waarop ze te werk gaat, de helft is enigszins positief hierover. Zij merken iets van de acties van de gemeente om de stad te verbeteren. Ongeveer een kwart merkt nog weinig van de verbeteringen.

De communicatiemiddelen van de gemeente zijn bij de meerderheid van de inwoners bekend. Het Gemeentenieuws is het best bekend, de website www.dordrecht.nl is bij 64% bekend en ruim de helft weet ook van rechtstreekse communicatievormen met bestuurders.

Diverse groepen inwoners oordelen vergelijkbaar over de gemeente. Er zijn relatief weinig verschillen gevonden. Ontevredenheid en weinig vertrouwen komt onder alle lagen van de bevolking voor. Inwoners die weinig participeren blijken niet ontevredener over de gemeente te zijn, dan gemiddeld. Wel is de ontevredenheid hoger onder inwoners die een voorkeur uitspreken voor een oppositiepartij.

Raadscommunicatie "de burger in beeld"

In het **actieplan Raadscommunicatie "de burger in beeld"** wordt verkend wat het duale stelsel betekent voor de eigen communicatie van de raad met de inwoners van Dordrecht. Er staan activiteiten beschreven die de raad dichterbij het publiek kunnen brengen en vice versa. De hoofddoelstellingen van de raadscommunicatie zijn als volgt geformuleerd.

- De gemeenteraad verschaft goede informatie en communiceert beknopt en in begrijpelijke taal met Dordtenaren vóór, tijdens en na besluitvorming.
- De gemeenteraad is zichtbaar, herkenbaar en toegankelijk voor publiek.
- De gemeenteraad gaat actief op zoek naar meningen, problemen en ideeën van Dordtenaren.

Op basis van de doelstellingen is een aantal indicatoren geformuleerd waarmee de resultaten van de communicatie-inspanningen in kaart gebracht kunnen worden. In tabel 2 worden resultaten uit de eerste meting (2004) en de vervolgmeting (2005) weergegeven.

Tabel 2 Indicatoren succes Raadscommunicatie

	2004	2005
Doelstelling 1: De gemeenteraad verschaft goede informatie en communiceert beknopt en in begrijpelijke taal met Dordtenaren vóór, tijdens en na besluitvorming		
% dat wel eens aankondigingen van raadsvergaderingen bekijkt (ja, regelmatig/af en toe)	27%	26%
% dat tevreden is over de begrijpelijkheid van de aankondigingen (ja, zeker) *	49%	33%
% dat wel eens vergaderstukken van de gemeenteraad heeft geraadpleegd (ja regelmatig/een keer)	13%	13%
% dat de pagina 'Stem uit de Raad' kent	22%	31%
% dat tevreden is over de inhoud (zeer/redelijk interessant) **	80%	77%
% dat geïnteresseerd is in informatie uit de gemeenteraad	80%	82%
Doelstelling 2: De gemeenteraad is zichtbaar, herkenbaar en toegankelijk voor publiek		
% dat één of meerdere gemeenteraadsleden kent	37%	37%
% dat wel eens een gemeenteraadslid heeft aangesproken	14%	13%
% dat weet dat raadsleden regelmatig aanwezig zijn bij wijkoverleggen	40%	42%
Doelstelling 3: De gemeenteraad gaat actief op zoek naar meningen, problemen en ideeën van Dordtenaren		
% dat de website www.vertelhetderaad.nl kent	26%	24%
% dat de website www.vertelhetderaad.nl wel eens bekijkt (regelmatig/enkele keer)	8%	8%
% dat het eens is met de stelling dat gemeenteraadsleden weten wat er leeft onder de Dordtse bevolking	15%	16%
% dat het eens is met de stelling dat gemeenteraadsleden hun best doen om de mening van de Dordtse burgers te achterhalen	17%	20%
% dat het <u>oneens</u> is met de stelling dat gemeenteraadsleden zich te weinig inspinnen voor de problemen van de Dordtse burgers	14%	19%
* in % van degenen die de aankondigingen wel eens bekijken		
** in % van degenen die de pagina kennen		

De meest opvallende verandering bij de indicatoren van doelstelling 1 (goed informeren en duidelijk communiceren) is de toename van de bekendheid van de pagina 'Stem uit de Raad'. In 2004 kende 22% van de bevolking deze pagina, in 2005 is dat toegenomen tot 31%. Een negatief verschil zien we bij de aankondigingen van de raadsvergaderingen: het aandeel dat tevreden is over de begrijpelijkheid van de aankondigingen ligt lager dan in 2004. Wat de andere indicatoren betreft zien we nauwelijks verschillen.

In de zichtbaarheid van de gemeenteraad (doelstelling 2) is niets veranderd. Net als in 2004 kent rond de 40% van de bevolking een of meerdere raadsleden en weet eenzelfde aandeel dat raadsleden regelmatig aanwezig zijn bij wijkoverleggen.

Ook bij doelstelling 3 (actief opzoek naar meningen) zien we weinig veranderingen. Net als in 2004 is een kwart van de bevolking bekend met de website van de raad. Als het gaat om de stellingen zien we eveneens weinig ontwikkelingen. Een kleine verandering kunnen we constateren: het aandeel dat het oneens is met de stelling dat gemeenteraadsleden zich te weinig inspinnen voor de problemen van de Dordtse burgers is iets toegenomen.

Concluderend: een eerste resultaat is behaald: een belangrijk communicatiemiddel van de gemeenteraad is bij méér Dordtse burgers bekend. Een positieve 'doorwerking' hiervan op de andere indicatoren vergt wellicht meer tijd.

¹ Met gemeente bedoelen we in dit onderzoek het bestuur en beleid van de gemeente. De concrete diensten zoals het vegen van wegen, het paspoort, de bouwvergunning blijven hier buiten beschouwing. Het bestuur en beleid komt tot stand onder verantwoordelijkheid van gemeenteraad, College van Burgemeester en Wethouders en ambtelijk apparaat. Daarom is in deze paragraaf de term gemeentebestuur vermeden.

1 Inleiding en verantwoording

Het actieplan "Bouwen aan vertrouwen" en het actieplan Raadscommunicatie "de burger in beeld" zijn de belangrijkste aanleidingen voor dit onderzoek. In dit rapport vindt u de vergelijking tussen de nulmeting van het najaar 2004 met de herhalingsmeting van het najaar 2005.

In het kader van het actieplan "Bouwen aan vertrouwen" heeft het Stads Bestuurs Centrum het Sociaal Geografisch Bureau gevraagd onderzoek te doen naar de tevredenheid met en het vertrouwen in de gemeente Dordrecht. De vragen die verband houden met dit actieplan "Bouwen aan vertrouwen" komen in het eerste deel van deze rapportage aan de orde.

In het actieplan Raadscommunicatie "de burger in beeld" wordt verkend wat het duale stelsel betekent voor de eigen communicatie van de raad met de inwoners van Dordrecht. Er staan activiteiten beschreven die de raad dichterbij het publiek kunnen brengen en vice versa. De gemeenteraad heeft besloten bij de start van het actieplan een nulmeting te verrichten en na 1 jaar de ontwikkelingen te volgen. Via de griffie is aan het SGB gevraagd dit onderzoek te doen. De vragen die verband houden met het actieplan "de burger in beeld" staan in het tweede deel van deze rapportage centraal.

1.1 Doel- en probleemstelling van het onderzoek

In het najaar 2004 is een nulmeting "Vertrouwen in het bestuur en oordeel over de raadscommunicatie" gehouden.

Dit onderzoek uit najaar 2005 dient als herhalingsmeting voor de vraag: hoe beoordelen Dordtenaren het bestuur en de gemeenteraad. Het onderzoek volgt de doelstellingen van het beleid, die zijn neergelegd in het actieplan "Bouwen aan vertrouwen" en het actieplan Raadscommunicatie "de burger in beeld" en het algemeen beleid van de gemeente.

3. participatie van inwoners is voorwaarde voor vertrouwen;
4. een gedifferentieerde aanpak is nodig omdat verschillende burgers verschillende wensen en verwachtingen van de overheid hebben.

In het onderzoek zijn de bouwstenen vertaald naar indicatoren, waarmee gemeten kan worden hoe het op dit moment met de bouwsteen is gesteld en hoe deze zich ontwikkelt in de toekomst. In het actieplan Bouwen aan vertrouwen zijn in totaal 14 actiepunten samengevat².

1.2 Achtergrond

Bouwen aan vertrouwen

De verontrusting over de verwijdering tussen burgers en lokale overheid (de kloof) die in het Coalitieakkoord is signaleerd was aanleiding voor het SGB onderzoek "De Stem van de burger" en het actieplan "Bouwen aan vertrouwen" dat begin 2004 is uitgebracht. In het actieplan wordt de ambitie van het bestuur verwoord: 'de gemeente wil aan het vertrouwen werken door een heldere koers, daadkracht (resultaten boeken) en strategische communicatie'.

In het actieplan wordt aangegeven dat het vertrouwen zal toenemen via vier bouwstenen:

1. een scherp politiek proces zal vertrouwen genereren;
2. strategische communicatie is nodig om als bestuur te laten zien wie je bent en wat je wilt (Deze visie is bijvoorbeeld neergelegd in het Coalitieakkoord, Het MJP 2002-2006 en recent opgegaan in het regionaal MOP 2005-2010);

Raadscommunicatie "de burger in beeld"

In het actieplan Raadscommunicatie "de burger in beeld" wordt verkend wat de gevolgen van het duale stelsel zijn voor de communicatie van de raad van de gemeente Dordrecht. Er staan activiteiten beschreven die de raad dichterbij het publiek kunnen brengen en vice versa. De hoofddoelstellingen van de raadscommunicatie zijn als volgt geformuleerd:

1. De gemeenteraad verschaft goede informatie en communiceert beknopt en in begrijpelijke taal met Dordtenaren vóór, tijdens en na besluitvorming
2. De gemeenteraad is zichtbaar, herkenbaar en toegankelijk voor publiek
3. De gemeenteraad gaat actief op zoek naar meningen, problemen en ideeën van Dordtenaren

Op basis van bovenstaande doelstellingen is een aantal indicatoren geformuleerd waarmee de resultaten van de communicatie-inspanningen van de gemeenteraad gemeten kunnen worden.

1.3 Uitvoering

Voor het onderzoek is een schriftelijke vragenlijst ontwikkeld, die verzonden is naar de andere helft van het SGB-Stadspanel. Het gaat om Stadspanelleden die in het najaar 2004 nog niet aan dit onderwerp hebben deelgenomen. De vragenlijst is opgenomen in *bijlage 1*. Van de verstuurde vragenlijsten zijn er 652 ingevuld retour gezonden, een respons van 51%, dit is vergelijkbaar aan de respons van najaar 2004.

1.4 Representativiteit

Voor het Stadspanel zijn verhoudingsgewijs inwoners benaderd uit diverse leeftijdsgroepen en de wijken van Dordrecht. Omdat bijvoorbeeld inwoners van 18-34 jaar en inwoners van bepaalde wijken minder dan gemiddeld reageren, zijn de gegevens herwogen (*zie bijlage 2*).

Na herweging naar leeftijd en wijk is het onderzoek representatief voor de Dordtse bevolking van 18 jaar en ouder (bewoners van verpleeg- en verzorgingstehuizen uitgezonderd), zij het

dat, zoals bij iedere algemene enquête, een aantal (elkaar overlappende) specifieke groepen uit de samenleving (allochtonen, lage inkomensgroepen en lager opgeleiden) enigszins zijn ondervertegenwoordigd. Zie *bijlage 3* voor de kenmerken van de deelnemers aan het onderzoek.

Bij steekproefonderzoek dient rekening te worden gehouden met marges. Een verdeling, 38% gaat misschien of niet stemmen en 62% gaat wel stemmen, is nooit exact 62%, maar dient gelezen te worden als: het aandeel stemmers bevindt zich statistisch gezien vrij zeker tussen 58 en 66%.

1.5 Inhoud van het rapport

In *hoofdstuk 2* doen we verslag van de uitkomsten van het onderdeel Bouwen aan Vertrouwen en in *hoofdstuk 3* staat de Raadscommunicatie centraal. De belangrijkste bevindingen van het onderzoek zijn in het hoofdstuk *samenvatting en conclusies* voorin het rapport weergegeven.

² De volgende acties zijn opgenomen in het actieplan Bouwen aan vertrouwen

- Wij stimuleren en faciliteren zelforganisatie
- Wij stimuleren en faciliteren maatschappelijk participatie
- Wij zetten flexibele budgetten in voor zelforganisatie en maatschappelijke participatie
- Wij evalueren de campagnes
- Wij gaan door met ons krachtig werkgelegenheidsbeleid
- Wij werken onverminderd voort aan onze herstructureringsopgave
- Wij houden rekening met verschillende wensen en verwachtingen van burgers
- Wij formuleren een nieuwe koers en werken nog meer resultaatgericht
- Wij ontwikkelen leergangen interactie
- Wij verbeteren onze communicatie
- Wij versterken de zichtbaarheid van de wethouders
- Wij vieren onze successen: in de media in op 'borden' bij werk in uitvoering
- Wij verbeteren onze dienstverlening door het instellen van een kwaliteitshandvat
- Wij verbeteren onze dienstverlening door het instellen van een monitor dagelijkse kwaliteit

Het SBC volgt regelmatig de stand van zaken van de acties uit het Actieplan Bouwen aan Vertrouwen.

2 Vertrouwen in het bestuur

Zijn de Dordtse inwoners tevreden over de gemeente? Heeft men op dit moment vertrouwen in de gemeente? Dat zijn belangrijke vragen in dit onderzoek, een herhaling van onderzoek dat eind 2004 is gehouden onder de inwoners van Dordrecht. Het onderzoek volgt het actieplan "Bouwen aan vertrouwen" van begin 2004, waarin een aantal activiteiten is opgenomen die tot doel hebben het vertrouwen in de gemeente onder inwoners te vergroten.

2.1 Oordeel over de gemeente

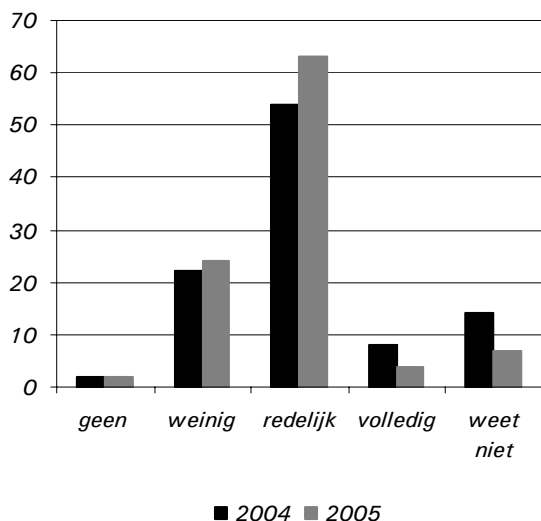
77% van de Dordtse inwoners is tevreden of redelijk tevreden met de gemeente en 67% heeft redelijk of volledig vertrouwen in de gemeente. De gemeente krijgt van haar inwoners gemiddeld het rapportcijfer 6,2. Doordat veel inwoners de gemeente een 6 geven komt het gemiddeld rapportcijfer uit op een 6,2. Dit is vergelijkbaar aan het rapportcijfer voor de gemeente in 2004 (zie tabel 3).

Tabel 3 Oordeel over de gemeente

	2004	2005
rapportcijfer		
onvoldoende (1-5)	25%	23%
voldoende (6)	32%	32%
ruim voldoende (7 en meer)	43%	45%
gemiddeld rapportcijfer	6,1	6,2

Eveneens een kwart (26%) heeft geen of weinig vertrouwen in de gemeente (zie figuur 1). Er is een grote mate van overeenkomst tussen de tevredenheid met het bestuur en het vertrouwen dat men er in heeft of anders gezegd: wie ontevreden is, heeft ook minder vertrouwen in de gemeente.

Figuur 1 Vertrouwen in de gemeente

Op twee punten is een vergelijking met eerdere metingen van vertrouwen in en tevredenheid met de gemeente mogelijk.

Het rapportcijfer voor het stadsbestuur is in 2002 gemeten in het kader van onderzoek naar de toenmalige stadsvisie. Het rapportcijfer is statistisch gezien gelijk gebleven van 6,2 in 2002 naar 6,1 in 2004 en nu 6,2 in 2005.

Het vertrouwen in het stadsbestuur is eerder gemeten in 1997 en 2002. Het was tussen 1997 en 2002 gedaald van 59% naar 55%³ en gestegen van 62% in 2004 naar 67% in 2005.

Bij de meerderheid van de inwoners is het vertrouwen in de gemeente in het afgelopen jaar gelijkgebleven. 10% geeft aan dat hun vertrouwen is toegenomen, bij 20% is het vertrouwen afgenomen. Het vertrouwen is toegenomen doordat de informatie aan en contacten met burgers verbeterd zijn, de binnenstad en eigen woonwijk verbeterd zijn, er meer activiteiten plaatsvinden en Dordrecht beter op de kaart wordt gezet. Degenen die aangeven dat hun vertrouwen is afgenomen noemen het Achterom, de pollers in de binnenstad, de funderingsproblematiek, het bouwen in het buitengebied voor de hogere inkomens en de ongelukkige verkeersdrempels.

2.2 Oordeel over het politiek proces van de Gemeente Dordrecht

Het vertrouwen in de overheid kan bereikt worden als er een gezamenlijk doel is, en de gemeente zich daarop vastlegt en hier ook resultaten behaalt, aldus het actieplan "Bouwen aan vertrouwen". Met het actieplan worden acties om het vertrouwen te winnen in gang gezet of aangescherpt. In deze paragraaf wordt nagegaan of inwoners voldoende merken van het gezamenlijk doel en het proces om dit te bereiken.

Het doel van de gemeente is in dit onderzoek algemeen geformuleerd: "acties of activiteiten uitvoeren om de stad te verbeteren". In 2004 merkte 69% van de inwoners "wel iets of veel" van de acties en activiteiten van de gemeente om de stad te verbeteren. In 2005 is dit toege-

nomen naar 77% van de inwoners (14% merkt er veel van, 63 merkt er iets van). Anno 2005 geeft 16% van de inwoners aan, dat ze nog niets/weinig merkt van de acties van de gemeente om de stad te verbeteren.

54% van de inwoners vindt dat burgers (min of meer) voldoende bij het beleid van de gemeente worden betrokken. Dit is vergelijkbaar aan 2004. 10% is het hier zeker mee eens en 44% geeft het antwoord "gaat wel". 21% van de inwoners vindt dat burgers niet voldoende bij het beleid van de gemeente betrokken worden (zie tabel 4).

Tabel 4 Oordeel over activiteiten van de gemeente

	2004	2005
% dat iets of veel merkt van de acties van de gemeente om de stad te verbeteren	69%	77%
% dat niets merkt van de acties van de gemeente om de stad te verbeteren merkt	20%	16%
% dat min of meer zeker vindt dat burgers voldoende betrokken worden bij het beleid van de gemeente	56%	54%
% dat niet vindt dat burgers voldoende betrokken worden bij het beleid van de gemeente	25%	21%

Via een aantal stellingen is aan inwoners voorgelegd hoe ze over de gemeente denken. Veel inwoners blijken een neutraal standpunt over de voorgelegde stellingen over de procesvoering door de gemeente te hebben⁴.

Het aandeel inwoners dat een duidelijke mening heeft komt daarmee uit tussen de 40 en 50%. Van hen zijn de opinies tussen eens en oneens verdeeld (zie tabel 5).

In grote lijnen zien we dat de volgende driedeling vaak opgeld doet:

- Inwoners die enthousiast zijn over de resultaten van de gemeente en de manier waarop ze te werk gaat: plusminus een kwart
- Inwoners die enigszins positief tot neutraal zijn. Zij merken bijvoorbeeld wel iets van acties van de gemeente om de stad te verbeteren: plusminus de helft van de bevolking.
- Inwoners die nog weinig merken van verbeteringen: plusminus een kwart.

Een vergelijkbare verdeling speelt bij de vraag of burgers voldoende bij het beleid van de gemeente betrokken worden.

De acties uit het actieplan "Bouwen aan vertrouwen" kunnen zich daarom zowel richten op degenen die een licht positieve tot neutrale mening hebben, als op degenen die nog niets tot weinig van de verbeteringen merken. Een gedifferentieerde, maatwerk aanpak voor groepen kan daarom effectief zijn (zie ook 2.4 en bijlage 4).

2.3 Oordeel over de communicatie van de gemeente

Communicatie van de gemeente heeft een bepaald doel. Dat doel is aan de ene kant het geven van informatie en aan de andere kant het uitleggen van het beleid.

Voor communicatie zijn verschillende media beschikbaar, schriftelijke en mondelinge media, zoals de pagina Gemeentenieuws, de website www.dordrecht.nl, persoonlijk bezoek (het bestuur komt naar u; u gaat naar het bestuur). Het is nu de vraag of inwoners deze communicatievormen kennen en hoe deze door inwoners worden benut.

De pagina Gemeentenieuws, welke in het huis-aan-huis blad verschijnt, is bij een groot deel van de inwoners bekend en wordt door 70% ook af en toe of regelmatig gelezen.

De website is bij ongeveer tweederde van de bevolking bekend. 38% bekijkt deze website ook af en toe (regelmatig komt weinig voor). Dit is minder dan in 2004. 8% heeft ooit zelf een reactie gegeven (zie tabel 6).

Ruim de helft van de inwoners weet dat de burgemeester en wethouders wel eens wijkbezoeken afleggen en dat men met hen een persoonlijke afspraak kan maken. Dit aandeel was in 2004 nog 45% en is in 2005 duidelijk toegenomen.

De communicatie van de gemeente heeft effect: 68% van de inwoners merkt dat de gemeente haar best doet om Dordtse burgers duidelijk te maken wat ze met de stad wil. 21% merkt dat niet en 11% weet het niet.

Tabel 5 Oordeel over procesvoering door de gemeente

de gemeente...	% van de Dordtse bevolking van 18 jaar en ouder			
	eens	niet eens/ niet oneens	oneens	weet niet
...legt goed uit wat ze aanpakt in de stad en waarom ze dat doet	25	39	21	15
...laat zich voldoende zien aan de Dordtse burgers	20	39	24	17
...is geïnteresseerd in mijn mening	24	37	17	22
...weet wat er leeft onder verschillende groepen van de bevolking	18	35	23	24

Tabel 6 Oordeel over communicatie van de gemeente

	wel		niet	
	2004	2005	2004	2005
kent de pagina Gemeentenieuws	81	84	19	16
leest deze informatie af en toe/regelmatig	72	70	28	30
kent de website www.dordrecht.nl	65	64	35	36
bekijkt deze website af en toe/regelmatig	45	38	55	62
heeft zelf een reactie gegeven via website	9	8	91	92
weet dat B&W op wijkbezoek gaat	45	51	55	49
weet dat afspraak met B&W mogelijk is	47	54	53	46
merkt er "wel iets of veel van" dat de gemeente haar best doet om Dordtse burgers duidelijk te maken wat ze met de stad wil	62	68	38	32

2.4 Verschillen in oordeel tussen groepen

Welke groepen in de Dordtse samenleving zijn vooral ontevreden over de gemeente? Nagegaan is of er verschillen zijn tussen leeftijdsgroepen, inkomen, opleidingsniveau, woonwijken, lidmaatschap van een of meer verenigingen of organisatie's, actief zijn als vrijwilliger, voorgenomen stemgedrag en politieke voorkeur. In bijlage 2 is te vinden hoe deze groepen in de enquête vertegenwoordigd zijn.

Er zijn in het onderzoek GEEN grote verschillen gevonden tussen inwoners uitgesplitst naar leeftijd, inkomen, woonwijk, lidmaatschap van verenigingen, het verrichten van vrijwilligerswerk en opleidingsniveau⁵

Gemiddeld heeft 26% weinig vertrouwen in het bestuur. Onder inwoners van 55 jaar en ouder is dit aandeel het hoogst (34%). Onder leden van een vereniging, inwoners die vrijwilligerswerk verrichten en mensen met een laag opleidingsniveau of midden inkomen is het aandeel met weinig vertrouwen iets hoger dan gemiddeld.

Tabel 7 Verschillen in oordeel tussen groepen

	% ontevreden (cijfer 1-5)	% weinig vertrouwen
leeftijd		
18-34 jaar	21	21
35-54 jaar	23	23
55 jaar en ouder	24	34
opleidingsniveau		
laag opleidingsniveau	23	28
midden	25	26
hoog opleidingsniveau	18	22
inkomen		
laag inkomen	21	23
midden inkomen	20	29
hoog inkomen	22	25
woonwijk		
Dordt-Centrum	26	27
Dordt-West	23	29
Dordt-Midden	27	29
Dordt-Oost	21	23
participatie		
lid vereniging	22	28
geen lid	24	23
vrijwilligerswerk		
doet aan vrijwilligerswerk	18	29
doet geen vrijwilligerswerk	25	25
gemiddeld	23	26

Er is wel duidelijk verschil naar politieke voorkeur en voorgenomen stemgedrag. Met name degenen die bij verkiezingen de voorkeur aangeven voor Eco-Dordt, of BETER VOOR DORDT, zijn relatief ontevreden.

Degenen die een voorkeur hebben voor één van de partijen die ook deelnemen aan het gemeentebestuur (PvdA, CDA, ChristenUnie) zijn het meest tevreden. Alleen degenen die voorkeur hebben voor VVD blijken relatief ontevreden.

Uit het onderzoek blijkt dat ontevredenheid en weinig tot geen vertrouwen onder alle lagen van de bevolking voorkomt. Alleen van degenen die voorkeur hebben voor een partij die niet tot het college behoort is een veel groter aandeel ontevreden.

Inwoners die weinig participeren blijken **niet** ontevredener over de gemeente te zijn, dan gemiddeld.

In bijlage 4 is nagegaan of er verschillen zijn tussen inwoners die de politieke weg goed en inwoners die de politiek weg juist niet kennen. Dit is gebeurd aan de hand van twee vragen: of men wel/niet regelmatig het Gemeentenieuws leest en of men wel/niet leden van de gemeenteraad kent. Ook tussen deze groepen zijn weinig verschillen gevonden (zie bijlage 4).

Tabel 8 Verschillen in oordeel naar politieke voorkeur

partijvoorkeur bij verkiezingen	% ontevreden (cijfer 1-5)	% weinig tot geen vertrouwen
Coalitiepartijen		
PvdA	18	19
VVD	27	26
CDA	2	14
ChristenUnie/SGP	19	19
Oppositiepartijen		
Eco Dordt	44	54
BETER VOOR DORDT	33	63
D66	21	21
GroenLinks	5	21
AOV/OuderenUnie	15	44
weet niet	28	33
anders	25	31
gemiddeld	23	26

³ Aan inwoners is in 2002 de stelling voorgelegd: "ik heb vertrouwen in de mensen die wij in de gemeenteraad gekozen hebben". Door de dualisering is een sterkere onderscheiding van de rol van de gemeenteraad en het stadsbestuur nagestreefd. De betreffende stelling voldeed daarmee niet meer. De vraag is in het onderzoek als volgt geformuleerd: "Hoeveel vertrouwen heeft u in de gemeente?" De mogelijkheden volledig en redelijk wijzen op vertrouwen. Weinig vertrouwen of geen vertrouwen wijzen op onvoldoende vertrouwen. 67% van de inwoners heeft in deze zin vertrouwen in de gemeente, 26% niet. (en 7% kruist het antwoord: "weet niet" aan).

⁴ Evenals bij vorig onderzoek is een redelijk groot deel van de inwoners het "niet eens, niet oneens" met de stellingen. Het gaat echter zeker niet steeds om dezelfde personen. Het aandeel inwoners dat op alle 5 stellingen "niet eens, niet oneens" antwoordt is 4%.

Voorbeeld: 36% is het niet eens, niet oneens met de 1^e stelling (de gemeente is geïnteresseerd in mijn mening)
17% is het niet eens, oneens met de 1^e en 2^e stelling (de gemeente weet wat er leeft onder de verschillende groepen van de bevolking)

4% is het niet eens met de 1^e, 2^e, 3^e, 4^e en 5^e stelling (zie verder vraag 9 van de vragenlijst).

Ook de neutrale mening per stelling heeft daarmee een inhoudelijke betekenis.

⁵ Er zijn wel enige verschillen, maar deze zijn statistisch niet significant, met uitzondering van leeftijd.

3 Raadscommunicatie “de burger in beeld”

In april 2004 is het actieplan Raadscommunicatie vastgesteld. Sinds mei 2004 is het plan in uitvoering. Bij de nulmeting in het najaar van 2004 hebben we onder meer gekeken in hoeverre de Dordtse burger de leden van de gemeenteraad kent en in hoeverre men destijds bekend was met de verschillende media via welke de gemeenteraad van zich laat horen. En hoe Dordtse burgers dachten over de inspanningen van de gemeenteraadsleden. In dit hoofdstuk kijken we naar de resultaten van de herhalingsmeting: de stand van zaken anno september 2005.

3.1 Communicatie met de raad

Net als in 2004 bekijkt iets meer dan een kwart van de Dordtse bevolking wel eens de aankondigingen van vergaderingen van de gemeenteraad en de raadscommissies.

Een derde van de Dordtenaren die de aankondigingen wel eens bekijken vindt dat deze in begrijpelijke taal worden geschreven. In 2004 was dat nog het geval volgens de helft. Het aandeel dat het iets minder overtuigende oordeel ‘gaat wel’ geeft, ligt nu op 60%.

Tabel 9 Aankondigingen van vergaderingen

	2004	2005
Bekijkt u wel eens aankondigingen van vergaderingen?		
<i>ja, regelmatig</i>	3	3
<i>ja, af en toe</i>	24	23
<i>nee, (bijna) nooit</i>	74	74
Zijn de aankondigingen in begrijpelijke taal geschreven?*		
<i>ja, zeker</i>	49	33
<i>gaat wel</i>	48	60
<i>nee</i>	2	5
<i>weet niet</i>	2	1

* in procenten van degenen die de aankondigingen wel eens bekijken

Ongeveer één op de tien Dordtenaren heeft zelf wel eens gemeenteraadsstukken opgevraagd of opgezocht op internet. Deze uitkomst verschilt niet met 2004.

Tabel 10 Belangstelling gemeenteraadsstukken

	2004	2005
Zelf wel eens gemeenteraadsstukken opgevraagd / opgezocht?		
<i>ja, dat doe ik regelmatig</i>	1	1
<i>ja, dat heb ik wel een keer gedaan</i>	12	12
<i>nee</i>	88	88

De gemeenteraad informeert de Dordtse burgers op verschillende manieren over actuele zaken waar zij zich mee bezig houdt. Zo brengt de gemeenteraad vanaf mei 2004 maandelijks een eigen raadspagina uit in De Stem van Dordt met de titel ‘Stem uit de Raad’.

In het najaar van 2004 was een vijfde van de Dordtse bevolking bekend met de pagina ‘Stem uit de Raad’. Dit aandeel is toegenomen tot bijna een derde van de bevolking.

Net als in 2004 vindt het merendeel van de lezers de inhoud van de pagina redelijk interessant.

Tabel 11 Stem uit de Raad

	2004	2005
Kent u de pagina ‘Stem uit de Raad’?		
<i>ja</i>	22	31
<i>nee</i>	78	69
Wat vindt u van de inhoud?*		
<i>(zeer)interessant</i>	2	3
<i>redelijk interessant</i>	78	74
<i>oninteressant</i>	10	14
<i>weet niet</i>	11	9
Verschillen tussen partijen voldoende duidelijk?*		
<i>ja voldoende</i>	-	32
<i>nee, kan beter</i>	-	41
<i>weet niet</i>	-	27

*in % van degenen die de pagina kennen

De gemeenteraad heeft er voor gekozen om via de pagina ‘Stem van de Raad’ nadrukkelijker de verschillen in standpunten tussen politieke partijen in de raad zichtbaar te maken.

Aan de bevolking is gevraagd of de verschillen tussen de partijen voldoende duidelijk worden gemaakt in de raadspagina. Volgens een derde is dat het geval. Volgens vier op de tien Dordtenaren zou dit nog wel beter kunnen.

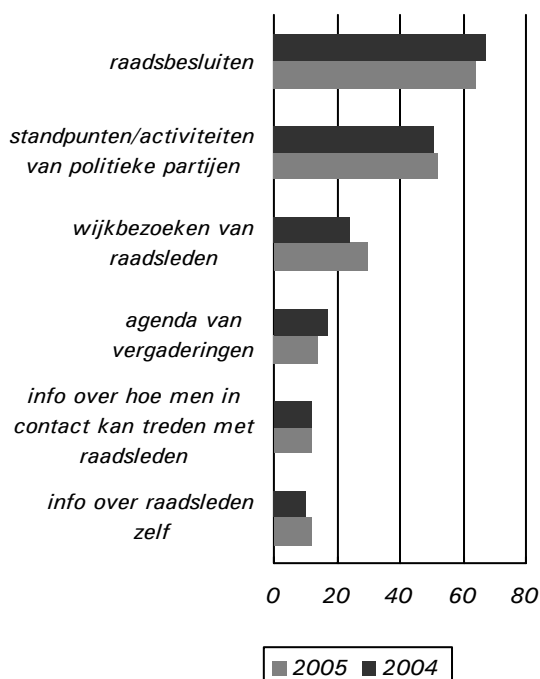
Een aanzienlijk deel van de Dordtse bevolking heeft belangstelling voor informatie uit de gemeenteraad. Eén op de tien Dordtenaren is zelfs 'zeer geïnteresseerd'. We constateren geen verschillen met 2004.

Tabel 12 In hoeverre geïnteresseerd in informatie uit gemeenteraad?

	2004	2005
zeer geïnteresseerd	10	9
wil er af en toe wel eens iets over lezen	70	73
niet geïnteresseerd	21	19

Men is vooral geïnteresseerd in gemeenteraadsbesluiten en standpunten/activiteiten van politieke partijen (zie figuur 3).

Figuur 3 Naar welke informatie gaat belangstelling uit?

* meerdere antwoorden mogelijk, waardoor het totaal niet optelt tot 100%

** in % van degenen die geïnteresseerd zijn in informatie uit gemeenteraad

3.2 Zichtbaarheid van de Raad

Bijna vier op de tien Dordtenaren kent één of meerdere gemeenteraadsleden (zie tabel 14). Dit aandeel is niet veranderd sinds 2004.

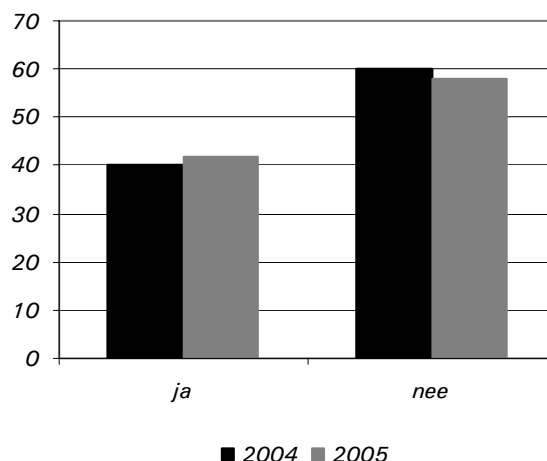
Van de Dordtenaren heeft 13% wel eens een gemeenteraadslid aangesproken over een bepaald probleem. Voor de meeste van hen is dat een incidentele actie geweest. Ook wat dit betreft zien we geen verschillen met 2004.

Tabel 13 Over de leden van de gemeenteraad

	2004	2005
Kent u de leden van de gemeenteraad?		
ik ken ze (bijna) allemaal	2	2
ik ken er een paar	35	35
ik ken (bijna) niemand	63	63
Wel eens gemeenteraadslid aangesproken?		
ja, dat doe ik regelmatig	1	1
ja, dat heb ik wel een keer gedaan	13	12
nee	23	24
kent bijna geen gemeenteraadsliden	63	64

Net als in 2004 weten vier op de tien Dordtenaren dat gemeenteraadsliden regelmatig aanwezig zijn bij overleggen in wijk.

Figuur 5 Bekendheid aanwezigheid raadsleden bij wijkoverleg

3.3 Meningspeiling door de raad

De gemeenteraad wil weten wat er leeft onder de Dordtse bevolking. Naast bestaande contacten en mogelijkheden om raadsleden persoonlijk of via brieven te benaderen, is een forum-website opgezet.

In september 2005 is een kwart van de Dordtse bevolking van 18 jaar en ouder op de hoogte van het bestaan van deze eigen website van de gemeenteraad.

Minder dan een tiende van de bevolking bekijkt deze website wel eens. Ongeveer 1% van de bevolking heeft zelf wel eens een reactie gegeven via www.vertelhetderaad.nl.

Ook hierbij geldt dat we geen veranderingen kunnen constateren ten opzichte van 2004.

Tabel 14 www.vertelhetderaad.nl

	2004	2005
Weet u dat de gemeenteraad een eigen website heeft?		
<i>ja</i>	26	24
<i>nee</i>	74	76
Bekijkt u de website wel eens?		
<i>ja, regelmatig</i>	1	1
<i>ja, een enkele keer</i>	7	7
<i>nee</i>	19	16
<i>weet niet van de website</i>	74	76
Zelf wel eens een reactie gegeven op de website?		
<i>ja</i>	2	1
<i>nee</i>	6	7
<i>weet niet van de website of bekijkt website niet</i>	93	92

Tabel 15 *Bijwonen raadsvergaderingen*

	2004	2005
Wel een vergadering bijgewoond?		
<i>regelmatig</i>	-	1
<i>wel eens een keer gedaan</i>	-	14
<i>nee</i>	-	85
Uitgenodigd willen worden als gast van de raad?		
<i>ja, zeker</i>	10	12
<i>misschien</i>	38	30
<i>nee</i>	42	44
<i>weet niet</i>	10	13

Van de Dordtenaren geeft 15% aan wel eens bij een vergadering van een commissie of van de gemeenteraad aanwezig te zijn geweest. Voor de meeste mensen ging het om een enkele keer.

Ongeveer vier op de tien Dordtenaren zou (misschien) wel eens uitgenodigd willen worden als gast van de raad. Dit aandeel ligt iets lager dan in 2004 (de vraagstelling is in 2005 iets aangepast¹).

Tabel 16 *Wat zou gast van de raad in moeten houden?*

	2005
<i>kijken/luisteren naar debat/besluitvorming</i>	63
<i>kunnen meepraten over onderwerpen</i>	53
<i>rondleiding stadshuis/toelichting werk vd raad</i>	31
<i>iets anders</i>	2

* meerdere antwoorden mogelijk, waardoor het totaal niet optelt tot 100%

** in % van degenen die zeker/misschien uitgenodigd willen worden

Gast van de raad zou vooral in moeten houden dat je mee kunt kijken en luisteren. Volgens de helft van de geïnteresseerden zou je als gast van de raad ook mee moeten kunnen praten. Volgens drie op de tien 'potentiële gasten' hoort een rondleiding door het stadshuis er ook bij.

Aan de Dordtse bevolking is een aantal stellingen over de gemeenteraad voorgelegd (zie tabel 18).

Bij de nulmeting in 2004 viel op dat de reacties op de stellingen zo weinig 'uitgesproken' waren. We zien dat opnieuw terug in de uitkomsten voor 2005. Voor alle stellingen geldt dat ongeveer zeven van de tien Dordtenaren met 'niet eens/niet oneens' of 'weet niet' reageren. Een groot deel van de Dordtse bevolking heeft dus geen duidelijke mening over de inspanningen van de gemeenteraad.

De eens en oneens stemmers zijn bij iedere stelling redelijk in evenwicht. Wel zien we dat Dordtenaren het in 2005 iets vaker eens dan oneens zijn met de stelling dat gemeenteraadsleden hun best doen om de mening van de Dordtse burgers te achterhalen.

In 2004 zagen we nog dat men het iets vaker eens dan oneens was met de stelling dat gemeenteraadsleden zich te weinig inspannen voor de problemen van de Dordtse burgers.

Tabel 17 Stellingen over de gemeenteraad (% van de Dordtse bevolking van 18 jaar en ouder)

<i>De leden van de gemeenteraad....</i>	<i>eens</i>	<i>niet eens/ niet oneens</i>	<i>oneens</i>	<i>weet niet</i>
<i>...weten wat er leeft onder de Dordtse bevolking.</i>				
2004	15	42	15	29
2005	16	43	12	28
<i>...spannen zich te weinig in voor de problemen van de Dordtse burgers.</i>				
2004	20	36	14	30
2005	16	37	19	29
<i>...doen hun best om de mening van de Dordtse burgers te achterhalen.</i>				
2004	17	37	15	31
2005	20	35	13	32

¹ in 2004 is de vraag als volgt gesteld: Zou u wel eens uitgenodigd willen worden om mee te praten over een bepaald onderwerp tijdens een vergadering met gemeenteraadsleden? In 2005 is de vraag gesteld: Zou u wel eens uitgenodigd willen worden voor het bijwonen van een vergadering met gemeenteraadsleden? Met andere woorden: zou u wel eens 'gast van de raad' willen zijn?

Bijlagen

Bijlage 1 Vragenlijst

A. PARTICIPATIE

1. Bent u lid van één of meer verenigingen of organisaties? Bijvoorbeeld een zangvereniging, muziekvereniging, sportvereniging, hobbyvereniging, kerkgenootschap of een andere vereniging/organisatie?

ja
 nee

2. Doet u aan vrijwilligerswerk?

ja
 nee

3. Heeft u zich in de afgelopen twee jaar samen met anderen wel eens ingezet voor uw eigen wijk of buurt (denkt u bijvoorbeeld aan een gezamenlijke schoonmaakactie, het onderhoud van een speeltuin, de organisatie van een buurtfeest).

ja
 nee

4. Heeft u zich in de afgelopen twee jaar wel eens ingezet om andere zaken in de stad te verbeteren, bijvoorbeeld in een ondernemersvereniging, schoolbestuur, actiecomité, buurtvereniging of wijkoverleg?

ja
 nee

- 5a. Als er op dit moment verkiezingen voor de gemeenteraad van Dordrecht zouden worden gehouden, zou u dan gaan stemmen?

ja, zeker
 ja, misschien
 nee --> ga naar onderdeel B: de Gemeente

- 5b. Naar welke politieke partij zou dan uw voorkeur uitgaan?

☐ PvdA	☐ ChristenUnie/SGP	☐ D66
☐ VVD	☐ ECO-Dordt	☐ Fractie Katif
☐ CDA	☐ BETER VOOR DORDT	☐ weet niet
☐ GroenLinks	☐ AOV/Ouderenunie	☐ andere partij, namelijk:

- 5c. Waarom gaat uw voorkeur naar deze partij uit? (wilt u hier maximaal 2 antwoorden geven)

de mensen die deze partij vertegenwoordigen doen het goed
 deze partij is goed zichtbaar
 de ideeën van deze partij sluiten het beste aan bij mijn eigen ideeën
 ik vind het nodig dat deze partij in de gemeenteraad komt
 andere reden, namelijk:

B. DE GEMEENTE

- 1a. Kent u de pagina Gemeentenieuws in huis-aan-huisblad De Stem van Dordt?

ja
 nee --> ga naar vraag 2a

1b. Leest u de informatie in Gemeentenieuws wel eens?

- ja, regelmatig
 ja, af en toe
 nee, (bijna) nooit

2a. Kent u de website van de gemeente: www.dordrecht.nl?

- ja
 nee--> ga naar vraag 3

2b. Bekijkt u de website wel eens?

- ja, regelmatig
 ja, af en toe
 nee, (bijna) nooit

2c. Heeft u zelf wel eens een reactie gegeven via de website?

- ja
 nee

3. Weet u dat...

	ja	nee
...burgemeester en wethouders regelmatig op bezoek gaan in de wijk?	☐	☐
...u een afspraak kunt maken met de burgemeester en met de wethouders?	☐	☐

4. Merkt u dat de gemeente haar best doet om Dordtse burgers duidelijk te maken wat ze wil met de stad?

- ja, daar merk ik veel van
 ja, daar merk ik wel iets van
 nee
 weet niet

5. Merkt u iets van de acties van de gemeente om de stad te verbeteren?

- ja, daar merk ik veel van
 ja, daar merk ik wel iets van
 nee
 weet niet

6. Kunt u door middel van een rapportcijfer aangeven hoe tevreden u bent over het stadsbestuur van Dordrecht (1 = zeer slecht; 10 = uitstekend)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Rapportcijfer:	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	☐									

7. Vindt u dat burgers voldoende betrokken worden bij het beleid van de gemeente?

- ja, zeker
 gaat wel
 nee
 weet niet

8. Als u een uitnodiging krijgt van de gemeente, bijvoorbeeld voor een informatieavond, een inspraakbijeenkomst of een stadsdebat, zou u daar dan naar toe gaan?

- ja, zeker
- misschien
- nee
- weet niet

9. Wilt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen?

	eens	niet eens/ niet oneens	oneens	weet niet
de gemeente is geïnteresseerd in mijn mening	☐	☐	☐	☐
de gemeente weet wat er leeft onder de verschillende groepen van de bevolking	☐	☐	☐	☐
mensen als ik hebben geen enkele invloed op wat de gemeente doet	☐	☐	☐	☐
de gemeente legt goed uit wat ze aanpakken in de stad en waarom ze dat doen	☐	☐	☐	☐
de gemeente laat zich voldoende zien aan de Dordtse burgers	☐	☐	☐	☐

10a. Hoeveel vertrouwen heeft u in de gemeente?

- volledig vertrouwen
- redelijk vertrouwen
- weinig vertrouwen
- geen vertrouwen
- weet niet

10b. Is uw vertrouwen in de gemeente in het afgelopen jaar toe- of afgenomen?

- toegenomen
- afgenomen
- gelijk gebleven
- weet niet / geen mening

--> ga naar onderdeel C: de Gemeenteraad

--> ga naar onderdeel C: de Gemeenteraad

10c. Hoe komt het dat uw vertrouwen in de gemeente in het afgelopen jaar is toe- of afgenomen?

C. DE GEMEENTERAAD

De vorige vragen gingen over de gemeente in het algemeen. De volgende vragen gaan over de **gemeenteraad** van Dordrecht. De gemeenteraad vertegenwoordigt de bevolking in het gemeentebestuur. De gemeenteraad bepaalt wat de gemeente doet en niet doet en controleert de uitvoering. De gemeenteraad verdeelt haar werk over een aantal raadscommissies.

1a. Kent u de leden van de gemeenteraad?

- ja, ik ken ze (bijna) allemaal
- ja, ik ken er een paar
- nee, ik ken (bijna) niemand --> ga naar vraag 2a

1b. Heeft u zelf wel eens een gemeenteraadslid aangesproken over een bepaald probleem?

- ja, dat doe ik regelmatig
- ja, dat heb ik wel een keer gedaan
- nee

De gemeenteraad informeert de Dordtse burgers op verschillende manieren over actuele zaken waar zij zich mee bezig houdt. Zo brengt de gemeenteraad vanaf dit jaar een eigen raadspagina uit in De Stem van Dordt met de titel: 'Stem uit de Raad'.

2a. Kent u de pagina 'Stem uit de Raad'?

- ja
- nee --> ga naar vraag 3a

2b. Wat vindt u over het algemeen van de inhoud van 'Stem uit de Raad'?

- (zeer) interessant
- redelijk interessant
- oninteressant
- weet niet

De gemeenteraad heeft er voor gekozen om via de pagina 'Stem van de Raad' nadrukkelijker de verschillen in standpunten tussen politieke partijen in de raad zichtbaar te maken.

2c. Worden de verschillen tussen de partijen voor u voldoende duidelijk gemaakt in de raadspagina?

- ja, voldoende
- nee, kan beter
- weet niet / geen mening

3a. In hoeverre heeft u belangstelling voor informatie vanuit de gemeenteraad?

- Ik ben zeer geïnteresseerd.
- Ik wil er af en toe wel eens iets over lezen
- Daar ben ik niet in geïnteresseerd --> ga naar vraag 4a

3b. Naar welke informatie gaat uw belangstelling uit? (meerdere antwoorden mogelijk)

- gemeenteraadsbesluiten
- standpunten/activiteiten van politieke partijen
- wijkbezoeken van gemeenteraadsleden
- agenda van gemeenteraadsvergaderingen
- informatie over hoe men in contact kan treden met gemeenteraadsleden
- informatie over de gemeenteraadsleden zelf
- andere informatie, namelijk:

De gemeenteraad en de raadscommissies vergaderen regelmatig. Het tijdstip en de agenda van deze vergaderingen worden op verschillende manieren bekend gemaakt aan de Dordtse burgers.

4a. Bekijkt u wel eens de aankondigingen van vergaderingen van de gemeenteraad en de raadscommissies?

- ja, regelmatig
- ja, af en toe
- nee, (bijna) nooit --> ga naar vraag 5

4b. Zijn de aankondigingen volgens u in begrijpelijke taal geschreven?

- ja, zeker
- gaat wel
- nee
- weet niet

5. Heeft u zelf wel eens gemeenteraadsstukken opgevraagd of zelf opgezocht via internet?

- ja, dat doe ik regelmatig
- ja, dat heb ik wel een keer gedaan
- nee

6a. Heeft u zelf wel eens een vergadering van een commissie of de gemeenteraad bijgewoond?

- ja, dat doe ik regelmatig
- ja, dat heb ik wel een keer gedaan
- nee

6b. Zou u wel eens uitgenodigd willen worden voor het bijwonen van een vergadering met gemeenteraadsleden? Met andere woorden: zou u wel eens 'gast van de raad' willen zijn?

- ja, zeker
- misschien
- nee --> ga naar vraag 7a
- weet niet --> ga naar vraag 7a

6c. Wat zou volgens u 'gast van de raad' vooral in moeten houden? (meerdere antwoorden mogelijk)

- een rondleiding door het stadhuis en een toelichting op het werk van de raad
- dat je kunt kijken en luisteren naar debatten en besluitvorming van de raad
- kunnen meepraten over verschillende onderwerpen die in de raad besproken worden
- iets anders, namelijk:

7a. Weet u dat de gemeenteraad een eigen website heeft: www.vertelhetderaad.nl?

- ja
- nee--> ga naar vraag 8

7b. Bekijkt u deze website www.vertelhetderaad.nl wel eens?

- ja, regelmatig
- ja, een enkele keer
- nee--> ga naar vraag 8

7c. Heeft u zelf wel eens een reactie gegeven via de website?

- ja
- nee

8. **Weet u dat gemeenteraadsleden regelmatig aanwezig zijn bij overleggen in de wijk?**

- ja
 nee

9. **Wilt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen?**

	eens	niet eens/ niet oneens	oneens	weet niet
De leden van de gemeenteraad weten wat er leeft onder de Dordtse bevolking.	☐	☐	☐	☐
De leden van de gemeenteraad spannen zich te weinig in voor de problemen van de Dordtse burgers.	☐	☐	☐	☐
De leden van de gemeenteraad doen hun best om de mening van de Dordtse burgers te achterhalen.	☐	☐	☐	☐

D. ALGEMENE VRAGEN

De onderstaande vragen worden regelmatig gesteld om over de meest recente gegevens op een zelfde moment van zowel de huidige als de nieuwe panelleden te kunnen beschikken.

1. **Wat is de hoogste schoolopleiding die u hebt voltooid met een diploma of momenteel nog volgt?**

- lager of basisonderwijs
 lager beroepsonderwijs
 MAVO, MULO en dergelijke
 HAVO, VWO, HBS, MMS, Lyceum, Atheneum, Gymnasium en dergelijke
 middelbaar beroepsonderwijs
 hoger beroepsonderwijs
 universiteit

2. **Wat is op dit moment het netto-inkomen per maand van uw huishouden (uzelf en uw eventuele partner samen)? (vakantiegeld en kinderbijslag niet meerekenen)**

- € 999,- per maand of minder
 € 1000,- tot en met € 1499,- per maand
 € 1500,- tot en met € 1999,- per maand
 € 2000,- tot en met € 2499,- per maand
 € 2500,- of meer per maand

HARTELIJK DANK VOOR UW MEDEWERKING

Bijlage 2 Responsverdeling voor en na weging

Tabel 18 Respons voor weging

	18 – 34 jaar	35 – 54 jaar	55 jaar en ouder	totaal
<i>Centrum</i>	18	45	29	92
<i>West</i>	43	62	69	174
<i>Midden</i>	22	32	33	87
<i>Oost</i>	62	128	108	298
totaal	145	267	239	651

Tabel 19 Respons na weging

	18 – 34 jaar	35 – 54 jaar	55 jaar en ouder	totaal
<i>Centrum</i>	30	39	25	94
<i>West</i>	60	54	51	165
<i>Midden</i>	32	31	27	90
<i>Oost</i>	74	130	99	303
totaal	196	254	202	652

Voorbeeld: De inwoners van 18 – 34 jaar uit het Centrum zijn in de responsgroep ondervertegenwoordigd. Er hebben 18 personen meegedaan aan het onderzoek, terwijl dit er 30 hadden moeten zijn. Iedere inwoner van 18 – 34 jaar wordt daarom 30/18 meegewogen.

Bijlage 3 Kenmerken deelnemers aan het onderzoek

Tabel 20 Kenmerken responsgroep (gewogen)

	% stadspanel 2005
opleiding	
laag (basis en lager beroeps)	19
midden (MAVO, HAVO, VWO, MBO)	45
hoog (HBO, Universiteit)	35
geen antwoord	1
inkomen	
laag: tot € 1500	28
midden € 1500- € 2500	35
hoog € 2500 en meer	27
geen antwoord	10
leeftijd	
18-34 jaar	30
35-54 jaar	39
55 jaar en ouder	31
wijk	
Dordt-Centrum	15
Dordt-West	26
Dordt-Midden	14
Dordt-Oost	46

Tabel 21 Partijvoorkeur bij verkiezing

(Alleen voor het aandeel dat aangeeft zeker te gaan stemmen exclusief weet niet en geen antwoord)

partijvoorkeur bij verkiezingen	% 2004	% 2005	% verkiezingen 2002
PvdA	26	24	19
VVD	19	15	19
CDA	12	16	16
ChristenUnie/SGP	11	12	10
Eco Dordt*	10*	10*	16
D66	6	4	5
GroenLinks	10	11	10
AOV/OuderenUnie	1	4	6
Fractie Katif	-	0-	-
weet niet	-	-	-
Anders (SP)	4	4	-
geen antwoord	-	-	-
N (aantal)	335	341	

* inclusief BETER VOOR DORDT (1%)

Bijlage 4 Verschillen tussen groepen inwoners

In deze bijlage is nagegaan of er verschillen zijn tussen inwoners die de politieke weg goed en inwoners die de politiek weg juist niet kennen. Dit is gebeurd aan de hand van twee vragen:

1. of men wel/niet regelmatig het Gemeentenuws leest en
2. of men wel/niet (tenminste een paar) leden van de gemeenteraad kent. .

Tabel 22 Verschillen tussen groepen inwoners

<i>leest gemeentenuws kent leden gemeenteraad</i>	<i>ja ja</i>	<i>nee ja</i>	<i>ja nee</i>	<i>nee nee</i>	<i>totaal</i>
<i>leeftijd</i>					
<i>18-34</i>	<i>11%</i>	<i>19%</i>	<i>11%</i>	<i>59%</i>	<i>100%</i>
<i>35-54</i>	<i>17%</i>	<i>21%</i>	<i>17%</i>	<i>46%</i>	<i>100%</i>
<i>55+</i>	<i>34%</i>	<i>17%</i>	<i>22%</i>	<i>27%</i>	<i>100%</i>
<i>inkomen</i>					
<i>laag</i>	<i>16%</i>	<i>20%</i>	<i>10%</i>	<i>54%</i>	<i>100%</i>
<i>midden</i>	<i>23%</i>	<i>20%</i>	<i>20%</i>	<i>37%</i>	<i>100%</i>
<i>hoog</i>	<i>23%</i>	<i>21%</i>	<i>18%</i>	<i>39%</i>	<i>100%</i>
<i>opleiding</i>					
<i>laag</i>	<i>14%</i>	<i>14%</i>	<i>21%</i>	<i>51%</i>	<i>100%</i>
<i>midden</i>	<i>23%</i>	<i>22%</i>	<i>17%</i>	<i>39%</i>	<i>100%</i>
<i>hoog</i>	<i>23%</i>	<i>21%</i>	<i>14%</i>	<i>42%</i>	<i>100%</i>
<i>vertrouwen</i>					
<i>wel</i>	<i>22%</i>	<i>21%</i>	<i>17%</i>	<i>41%</i>	<i>100%</i>
<i>niet</i>	<i>23%</i>	<i>19%</i>	<i>18%</i>	<i>40%</i>	<i>100%</i>
<i>cijfer</i>					
<i>1-5</i>	<i>21%</i>	<i>16%</i>	<i>17%</i>	<i>46%</i>	<i>100%</i>
<i>6</i>	<i>19%</i>	<i>22%</i>	<i>21%</i>	<i>38%</i>	<i>100%</i>
<i>7-10</i>	<i>22%</i>	<i>19%</i>	<i>14%</i>	<i>45%</i>	<i>100%</i>
<i>gemiddeld</i>	<i>20%</i>	<i>20%</i>	<i>17%</i>	<i>43%</i>	<i>100%</i>

Conclusies:

- Relatief veel ouderen lezen het gemeentenuws en kennen gemeenteraadsleden. Onder jongeren is dit veel minder het geval.
- De huishoudens met een laag inkomen kennen relatief weinig gemeenteraadsleden, terwijl mensen met een laag opleidingsniveau relatief weinig het Gemeentenuws lezen.
- Het lezen van het Gemeentenuws of het kennen van gemeenteraadsleden beïnvloed over het algemeen niet het rapportcijfer voor de gemeente of het vertrouwen in de gemeente.

Publicaties van het Sociaal Geografisch Bureau

Openbare orde en veiligheid		Evaluatie woonkeus Drechtsteden	2001
Leefbaarheid en veiligheid in Dordrecht 2003	2004	Verslag Geschiedt Wonen	2003
Benchmark leefbaarheid en veiligheid 2001	2002	Migratie-onderzoek 2002	2003
Leefbaarheid en veiligheid in de Drechtsteden anno 2002	2003	Algemeen bestuur en maatschappelijke verkenningen	
Overzicht bestaande leefbaarheidsonderzoeken	2000	Dit is Dordt	2004
Jeugdcriminaliteitskaart Zuid-Holland Zuid 2000	2001	Bekend maakt bemind Monitor Beeld van Dordrecht	2005
Eind evaluatie Veiligheidsnetwerk Zwijndrecht	2002	Vertrouwen in het bestuur en oordeel over raads-	
Veiligheidsbeleving op school 2004	2004	communicatie	2004
Leefbaarheid en veiligheid in de Gemeente Zwijndrecht anno 2002	2003	Evaluatie inspraakbeleid	2002
Verkeer en vervoer		Succesvol lokaal ouderenhuisvestingsbeleid	2001
Parkeerregulering Groenedijk/Oranjelaan	2003	Gezondheidsmonitor Zuid-Holland Zuid	
Autobezit, verplaatsingsgedrag en vervoermiddelgebruik van de Dordtse bevolking anno 2001	2003	hoofdrapport en deelrapport: Dordrecht	2001
Sociaal-economisch beleid		Omnibusonderzoek Barendrecht 2000	2001
Monitor Binnenstad Dordrecht 2000/2001	2002	Prognose Essenhof 2000-2015	2000
Monitor werk 2002	2003	(crematies en begravingen)	
De Sociale Staat van Dordrecht 2003	2004	Bereik/waardering voor info gem. Dordrecht	2002
De markt voor benzinepompen in Dordrecht	2001	Herhalingsmeting beeld van en belangstelling voor de Drechtsteden	2002
Horecabezoek en beoordeling van de Dordtse horeca door de Dordtse bevolking anno 2004	2004	De stem van de burger	2002
Onderzoek draagvlak vrijdagmiddagmarkt	2003	Bezoekersonderzoek Dag van Dordt	2003
Monitor vraagzijde arbeidsmarkt havengebonden cluster Rijnmond	2004	Evaluatie Dualisme 1e fase	2003
Onderwijs		Feiten, belevingen en trends Papendrecht	2003
Kiezen voor beroepsonderwijs	2005	Milieu	
ROC's Albeda College en Da Vinci College in de Hoeksche Waard	2003	Gebruik toegangssysteem ondergrondse containers	2004
Behoeftte onderzoek kinderopvang Dordrecht	2004	Onderzoek naar achtergronden onkruidbestrijdings-middelengebruik door particulieren	2003
Integrale leerlingenprognose gemeente Dordrecht 2002-2018	2003	Evaluatie proef mini-container papier	2005
Vrije tijd, cultuur, sport en recreatie		Evaluatie hondenbeleid	2004
Gebruikers en deelnemers over gemeentelijke sportvoorzieningen	2004	Milieumonitor Dordrecht 2003	2004
Dordtenaren over recreatie in het buitengebied	2004	Ruimte voor de rivier	2003
Vrijwilligerswerk in Dordrecht 2003	2004	Belevingswaardeonderzoek oppervlaktewater	
Meningspeiling theatervoorziening in Dordrecht	2004	Krimpenerwaard	2004
Publieksonderzoek Wantijpop/Rainbowpark 2002	2002	Belevingswaardeonderzoek oppervlaktewater Ridderkerk	2003
Kerstmarkt Dordrecht 2001	2002	Bevolking	
Boekenmarkt Dordrecht 2002	2002	Bevolkingsprognose per wijk gemeente Dordrecht 2004-2020	2004
Opinies over en waardering voor evenementen in Dordrecht	2003	Huishoudenprognose 1998-2010	1998
Toervaarders over Dordrecht	2004	Klanttevredenheid	
Onderzoek Openbare Bibliotheek Dordrecht	2003	Basisscholen over Weizigt NMC	2004
Publieksonderzoek Zomerkermis 2003	2003	Klanttevredenheidsonderzoek Wijklijn	2003
Evaluatie Dordt in Stoom	2004	Klanttevredenheidsonderzoek Maaltijdservice	2004
Evaluatie Rhythm & Blues Festival	2004	Klanttevredenheidsonderzoek Personenalarmering	2004
Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk		Klanttevredenheidsonderzoek Onderwijs en Welzijn	2004
Onze buurt aan zet, tussenevaluatie	2004	Elektronische Dienstverlening Gemeente Dordrecht	2003
Jeugdbeleid in de Drechtsteden	2003	Klanttevredenheidsonderzoek Groenvoorziening 2003	2004
Behoeftte-onderzoek Dubbeldam	2004	Klanttevredenheidsonderzoek WVG Dordrecht	2003
Jongeren Dordrecht 2003	2004	Klanttevredenheidsonderzoek WVG Zwijndrecht	2003
Monitor Sociaal Programma Oud-Krispijn Zuid-3	2004	Klanttevredenheidsonderzoek Brandweer Dordrecht	2003
Doelgroepenonderzoek Bureau Schuldhulpverlening Dordrecht deel III	2004	Klanttevredenheidsonderzoek Stafdiensten	2004
Uitvallersonderzoek Bureau Schuldhulpverlening Dordrecht	2003	Medewerkerstevredenheidsonderzoek Stafdiensten	2004
Evaluatie Gezondheidsmanagement	2004	Bovenstaande lijst bevat een selectie van publicaties van het SGB	
Monitor ouderen 2003	2004	Algemeen	
Wijkpanel Staart Groen	2004	Dordt op z'n droogst	jaarlijks
Wijkpanel Staart Veilig	2005	Staat van de wijken	meerjarig
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting		Tabellenboek Bedrijvenregister Dordrecht	jaarlijks
Woonmonitor Dordrecht 2004	2004	Meer cijfers en trends kunt u vinden op onze website www.sociaalgeografischbureau.nl	
Woonmonitor Drechtsteden 2004	2004	Informatie/bestellen:	
Evaluatie project dynamisch wonen	2004	telefoon: (078) 639 64 65	
		schriftelijk: Sociaal Geografisch Bureau	
		Postbus 8 - 3300 AA DORDRECHT	
		e-mail: SGB@dordrecht.nl	
		website: www.sociaalgeografischbureau.nl	
		fax: 078 -639 80 80	

